

■ Orijinal Makale

Bir eğitim ve araştırma hastanesi psikiyatri polikliniğine yönlendirilen adli olguların değerlendirilmesi

Clinical features, cases of psychiatric diagnosis and socio-demographic characteristics of patients with polyclinics of forensic psychiatry in education research hospital

Selim Polat ^{1*} , Çiçek Hocaoğlu ²

¹ Adana Şehir Hastanesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Adana, Türkiye

² Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Rize, Türkiye

* Sorumlu Yazar: Selim Polat E-posta: selim.md.polat@gmail.com ORCID: 0000-0003-4327-643X

Gönderim: 21 Kasım 2019 Kabul: 28 Haziran 2020

ÖZ

Amaç: Bu çalışmada adli psikiyatri polikliniğimize yönlendirilen olguların sosyodemografik özellikleri ile yaş ve eğitim durumları gibi özellikleri ön plana çıkarılarak, işledikleri suç kapsamı, madde kullanım durumları ve klinik özellikleri ile psikiyatrik olarak en sık konulan tanılar belirlenmeye çalışılacaktır.

Yöntem: Çalışmaya Eğitim ve Araştırma Hastanesi psikiyatri polikliniğine 01.01.2018 -15.12.2018 tarihleri arasında adli makamlarca rapor düzenlenmesi ve ayaktan başvuru ile yönlendirilen 191 olgu çalışmaya dahil edilmiştir. Bu vakalar yaş, cinsiyet, eğitim durumları gibi sosyodemografik özellikleri ile klinik tanıları ve madde kullanım durumları geriye dönük olarak taranmıştır.

Bulgular: Adli olguların 36'sı kadın (%18,8), 155'i (%81,2) erkek olurken, grubun yaş ortalaması 44,52±16,522 (18-92) yıl olarak saptanmıştır. Eğitim düzeyi 104 (%54,45) ilköğretim, 72 (%42,93) orta öğretim, 15 (%2,62) yüksekokul olarak tespit edilmiştir. Vakaların 137'sinin geçmişte psikiyatrik öyküsü bulunurken, bunların 100'üne tanı konmuştur. Uluslararası sınıflandırma (ICID-10) kapsamında değerlendirilen tanı dağılımlarında ilk sırayı 41 (%34,45) kişi ile duygudurum bozuklukları alırken, ikinci sırada 37 (%31,09) kişi ile şizofreni ve sanrılı bozukluklar yer almaktadır. Adalet bakanlığı tarafından, en çok Türk Ceza Kanunu (TCK) 432. maddesi kapsamında değerlendirme istenirken, işlenen suçlar ağırlıklı olarak fiziksel saldırı bazlıdır.

Sonuç: Bu çalışma suç ve ceza ikilisinin, sebep ve sonuç durumları açısından bir çıkarım yapmayı hedeflemiştir. Şiddet içerikli suçların ağırlıklı olduğu durumlarda yoğun olarak psikiyatrik rahatsızlıkların eşlik ettiği, ceza sorumluluğu kapsamında çok azının ceza sorumluluğunun olmadığı, psikiyatri tanı geçmişi olan vakalarda saldırı tipi fiziksel suç işleme oranının daha fazla olduğu ve yoğun olarak sosyal şifa hali ile vakaların takip edildiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler: adli psikiyatri, madde kullanımı, bağımlılık

ABSTRACT

Purpose: In this study, sociodemographic characteristics of the patients referred to our forensic psychiatry outpatient clinic will be highlighted in terms of their features such as age and educational status, and the scope of crime, substance use and clinical features and the most frequently diagnosed diagnoses will be determined.

Methods: A total of 191 patients who were referred to the psychiatry outpatient clinic of the Training and Research Hospital between 01.01.2018 and 15.12.2018 by judicial authorities and outpatient admissions were included in the study. Sociodemographic features such as age, gender, educational status and clinical diagnoses and substance use cases were retrospectively reviewed.

Findings: Of the forensic cases, 36 (18.8%) were female and 155 (81.2%) were male. The mean age of the group was 44.52 ± 16.522 (18-92) years. The level of education was 104 (54.45%) primary school, 72 (42.93%) secondary school and 15 (2.62%) high school. Of the cases, 137 had a history of psychiatric history, of which 100 were diagnosed. While 41 (34.45%) patients had mood disorders with the first place in the diagnostic distribution evaluated within the scope of international classification (ICID-10), 37 (31.09%) people had schizophrenia and delusional disorders. The Ministry of Justice is most frequently asked for an assessment under the Article 432 of the Turkish Criminal Code, while the crimes committed are predominantly based on physical attacks.

Result: This study aimed to make an inference in terms of cause and effect of crime and punishment duo. In cases where violent crimes were predominant, it was concluded that there were very few psychiatric disorders, no criminal capacity under the scope of criminal capacity and the cases were followed with social healing.

Keywords: forensic psychiatry, drug use, addiction

GİRİŞ

Adli psikiyatri, psikiyatri, çocuk ve ergen psikiyatrisi, nöroloji disiplinleri başta olmak üzere gerçeği değerlendirme yetisini etkileyen diğer klinik tablolar da dahil yasal çerçevede ele alınan konuları değerlendiren, yargılama sürecinde bu konularla ilgili sorulara yanıt aranan ve bilirkişilik yapılan disiplinler arası bir alandır. Bu alanın sınırları, sözü edilen disiplinlerin yanı sıra yasal konular tarafından da belirlenmektedir [1].

Adli psikiyatri hukuk ve tıp bilimi arasında bir köprü oluşturarak kişinin suçu işlediği andaki ruhsal durumunun, ceza sorumluluğunun olup olmadığının belirlenmesi gibi alanlara yardımcı olan bir bilim dalıdır. Hekimlerin görev ve sorumlulukları alanı içerisinde, yetkili makamlarca istenen neticesinde kişinin işlediği suçtan ötürü ceza alıp alamayacağını belirlendiği adli rapor düzenleme de yer almaktadır [2]. Türk Ceza Kanunu (TCK) 32. maddesinde bir kişinin işlediği herhangi bir suçtan dolayı sorumlu tutulabilmesi için, suç sırasında, işlediği suçun hukuki anlam ve sonuçlarını algılayabilme veya bu fiille ilgili olarak davranışlarını işleyen bağlılığı gibi, psikiyatrik açıdan değerlendirildiği andaki durumun sonucu ne kadar yönlendirme yeteneğinin tam olması gerektiği ifade edilmiştir [3]. Bu ifade suçu etkileyebileceğini gözler önüne sermektedir. Değerlendirmenin temeli, akıl hastalıklarının

ayırıcı tanısının yapılması, olaydaki etkisinin belirlenmesi olduğundan; değerlendirmelerin uzmanlarca yapılması, uzmanlardan konsültasyon alınması ve psikometrik incelemeler gibi yardımcı yöntemlere dayandırılması gerektiği önerilmektedir [4-6]. Ruhsal durumun etkilediği suç ve ceza kapsamı açısından bir genelleme çıkarılmaya çalışılacak olan bu çalışmada, adli psikiyatri polikliniğimize yönlendirilen olguların sosyodemografik özellikleri ile yaş ve eğitim durumları gibi özellikleri ön plana getirilerek, işledikleri fiili eylemler, madde kullanım durumları ve klinik özellikleri ile psikiyatrik olarak en sık konulan tanıları belirlenmeye çalışılacaktır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Geriye dönük olarak gerçekleştirilen bu çalışmada 01.01.2018 tarihi ile 15.12.2018 tarihleri arasında bir eğitim araştırma hastanesi psikiyatri polikliniğine adli makamlarca rapor düzenlenmesi ve ayaktan başvuru ile yönlendirilen 191 olgu çalışmaya dahil edilmiştir. Bu vakalar yaş, cinsiyet, eğitim durumları gibi sosyodemografik özellikleri ile klinik tanıları ve madde kullanım durumları geriye dönük olarak taranmıştır. Hastane adli büro biriminde taranan verilerden kişi bilgileri geliş sebebi, yakınması, tanı ve tedavi durumu ve sonuç değişkenleri belirlenmiştir. Hastane veri tabanı bilgilerinden bu kişilerin geçmişte psikiyatrik öykülerinin olup olmadığı, varsa tanıları, kaç kez başvurdukları, tedavi

Tablo 1. Sosyodemografik Veriler

		N	%
Cinsiyet	Kadın	36	%18,8
	Erkek	155	%81,2
Yaş	18-33	57	%29,8
	34-49	64	%33,5
	50-65	47	%24,6
	66-81	19	%9,9
	82 ve yukarı	4	%2,1
Eğitim Durumu	İlkokul	104	%54,45
	Orta Öğretim	72	%42,93
	Yüksekokul	15	%2,62

Tablo 2. Psikiyatrik Tanı Dağılımları

		N	%
Genel Psikiyatrik Tanı Dağılımı	Madde Kullanım Bozukluğu	2	2%
	Şizofreni	13	13%
	Psikotik Bozukluk	10	10%
	Bipolar	10	10%
	Depresif Bozukluk	35	35%
	Duygu Durum Bozuklukları	2	2%
	Anksiyete Bozuklukları	19	19%
	Uyum Bozukluğu	2	2%
	Zeka Geriliği	3	3%
	Davranış Problemleri	4	4%
Şiddet İçerikli Suçları İşleyen Hastalardaki Psikiyatrik Tanı Dağılımı	Şizofreni	12	%37,5
	Duygu Durum Bozukluğu	7	%21,87
	Anksiyete Bozuklukları	2	%6,25
	Zeka Geriliği	2	%6,25
	Davranım Problemleri	1	%3,12
	Diğer	8	25%

madde kullanım durumlarının olup olmadığına bakılmıştır. Hangi yaş grubunda hangi suç oranın yüksek olduğu, tanı dağılımının suç oranı ile ilişkili olup olmadığına istatistiksel olarak frekans dağılımlarına SPSS paket program 21.0 kullanılarak Ki-kare yöntemi ile bakılmıştır.

Çalışmanın etik kurul onayı, hastane oluru ve Adalet Bakanlığı onayı alınmış olup Helsinki Deklarasyon'una uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Çalışmaya psikiyatri polikliniğinde değerlendirilen toplam 191 hasta dahil edilmiştir. Adli olguların 36'sı kadın (%18,8), 155'i (%81,2) erkek olurken, grubun yaş ortalaması 44,52±16,522 (18-92) yıl olarak saptanmıştır. En çok vaka 64 (%33,5) kişi ile 34-49 yaş aralığında yer alırken en az vaka 4 (%2,1) kişi ile 82 yaş ve üzeri yaş aralığında yer almaktadır. Eğitim düzeyi 104 (%54,45) ilkököl, 72 (%42,93) orta öğretim, 15 (%2,62) yüksekokul olarak tespit edilmiştir (**Tablo 1**).

Vakaların 138'nin geçmişte psikiyatrik öyküsü bulunurken, bunların 100'üne tanı konmuştur. Uluslararası sınıflandırma

Tablo 3. Gönderilme Sebebi ve Değerlendirme

		N	%
TCK Gönderilme Sebeplerine Göre Dağılım	432 Toplum için tehlike	39	%20,41
	46/3 Ceza sorumluluğu (eski)	5	%2,9
	5237 Nolu Genel kanun	36	%20,7
	5275-48 Hücre cezası	4	%2,3
	57/1 Koruma tedavi	57	%32,8
	57/1-2 Sosyal şifa sorunsalı	4	%2,09
	57/7 Madde kullanım	1	%0,6
	Diğer	45	%23,5
	TCK'na Göre Değerlendirilme Durumu (Konulan Tanı)	32/1(Ceza sorumluluğu Tam Bozulma)	7
32/1-2 (-) (Ceza sorumluluğu Tam)		15	%7,65
32/2 (Ceza sorumluluğu Azalma)		16	%8,37
Ayaktan Tedavi		4	%2,09
Sosyal Şifa Hali		60	%31,47
Yatırılarak Takip		29	%15,18
	Diğer	60	%31,47

(ICID-10) kapsamında değerlendirilen tanı dağılımlarında ilk sırayı 41 (%34,45) kişi ile duygudurum bozuklukları alırken, ikinci sırada 37 (%31,09) kişi ile şizofreni ve sanrılı bozukluklar yer almaktadır. Bunların dışında madde kullanım bozukluğu 2 (%2), uyum bozuklukları 2 (%2), zeka geriliği 3 (%3), ve davranış problemleri 4 (%4) kişide tespit edilmiştir. Şiddet içerikli suç kapsamında ceza sorumluluğu olup olmadığı yahut, daha evvel işlenmiş suç kapsamında güvenlik tedbirleri hükmolunan vakalarda belirlenen psikiyatrik tanı dağılımlarında şizofreni 12 (%37,5), duygu durum bozuklukları 7 (%21,87), anksiyete bozuklukları 2 (%6,25), zeka geriliği 2 (%6,25), davranım problemleri 1 (%3,12) ve diğer 8 (%25) şeklinde yer almıştır (**Tablo 2**).

Görevli mahkemeler tarafında Türk Medeni Kanunu ve TCK 32/1-2 kapsamında akıl hastalığı nedeniyle, işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayan veya bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneği önemli derecede azalıp azalmadığı ve yazılı derecede olmamakla birlikte işlediği fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneği azalıp azalmadığı sorgulanma durumları geliş sebepleri dağılımlarında TCK 432 toplum için tehlike arz eden vaka 39 (%20,41), 46/3 (eski ceza sorumluluğu kanunu) ceza sorumluluğu 5 (%2,9), 5237 sayılı genel kanun 36 (%20,7), 5275-48 hücre cezası 4 (%2,3), 57/1 koruma, tedavi 57 (%32,8), 57/1-2 sosyal şifa hali 4 (%2,09), 57/7 madde kullanım duruma bağlı 1 (%0,6) ve diğer durumlar 45 (%23,5) olarak sınıflandırılmıştır Sorgu kapsamında değerlendirilen olgulara verilen rapor sonuçlarında 32/1 7 (%3,66), 32/1-2 15 (%7,65), 32/2 16 (%8,37), ayaktan tedavi 4 (%2,09), sosyal şifa 60 (%31,47), yatarak tedavi 29 (%15,18) ve diğer durumlar 60 (%31,47) olarak bulunmuştur (**Tablo 3**).

Tablo 4. Suç Unsuru Oranları, Psikiyatri Tanı ve Yaş İlişki Durumları

		N	%
Geliş Sebeplerinde Bariz Suç Unsuru Olanlar	Madde Kullanımı	1	%0,5
	Fiziksel Saldırı	18	%9,42
	Cinsel Taciz	5	%2,61
	Huzuru Bozma	1	%0,5
	Hırsızlık	6	%3,14
	Öldürmeye Teşebbüs	3	%1,57
	Diğer	157	%82,19
		P	
Fiziksel Şiddet Suçları ve Psikiyatrik Tanı İlişkisi		P=0,000	
Fiziksel Suç İşleyenler ve Yaş ilişkisi		P=0,131	

Hastaneye geliş sebepleri içerisinde bariz suç durumları bildirilen 34 (%17,81) kişiden şiddet içerikli suç kavramı içeren, 1 (%0,5) madde kullanımı, 18 (%9,42) fiziksel saldırı, 5 (%2,61) cinsel saldırı, 1 (%0,5) huzuru bozma, 6 (%1,01) hırsızlık, 3 (%1,57) öldürmeye teşebbüs olarak tespit edilmiştir. Suç ve psikiyatrik tanı dağılımı arasında ($p=0,000$) anlamlı bir ilişki tespit edilirken yaş değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p=0,131$) (**Tablo 4**).

TARTIŞMA

Uzun yıllardır adli olguların suç işlenen durumlarında psikiyatrik bozukluk birlikteliği sürekli araştırılmış ve bu davranışları sergileyenlerde tedavi edilecek bir hastalığın olduğuna inanılmıştır [7]. Bu inançlar araştırmacıları bu yöne itmiş eğitim düzeyi, ekonomik durum, madde kullanımı, psikiyatrik tanı varlığı gibi bir çok etmenin suç ile ilişkisi araştırılmıştır.

Yapılan çalışmalarda, adli olaylarda görülen erkek oranları kadın olgulara oranla 2-3 kat daha fazladır. Bu çalışmada da benzer özellikler göstermiş olup erkek olguların kadın olgulara oranı 4,31'dir [8-10]. İşlediği suçtan ötürü ceza sorumluluğunun olup olmadığının değerlendirilmesinin istendiği bu vakalarda eğitim düzeyin düşük olduğu literatürdeki diğer çalışmalara benzer nitelikte olup ilkökul düzeyinde %54,45 kişi bulunmaktadır [10]. Bu oranın eğitim düzeyinin yineleyici suç işleme davranışı ile ilişkili olduğu yapılan diğer çalışmalarda gösterilmiştir [11,12].

Suçun işlendiği zamandaki yaş durumları için olguların verimli çağlarında olduğunu ifade eden çalışmalar mevcut olup bizim çalışmamızda yaş ortalaması benzer düzeydedir [13].

Dikkat çekilmek istenen asıl konu suç ve psikiyatrik tanı durumu olmakla birlikte literatürde adli olgulardan şizofren hastaların geçmişte şiddet içerikli suç eyleme dönüştürmeden önce kuruma başvuruların büyük oranda

olduğunu göstermiştir. Ülkemizde yapılan benzer bir çalışmada bu oran %87,5 olarak bulunmuştur [14]. Çalışmamızda geçmişte şizofreni tanısı konmuş %13 hasta bulunmaktadır. Öncü ve arkadaşlarının yapmış oldukları çalışmada ceza sorumluluğu olmayan psikiyatrik bozukluğu olanlarda koruma ve tedavi sonrasında yineleyici suç işleme oranını %9 olarak bulmuştur. Bir diğer çalışma başkasına karşı şiddet içerikli davranışlarda bulunma psikotik grupta %10, psikotik olmayan grupta %20 olarak bulunmuştur. Çalışmamızda şiddet içerikli suçlarda psikotik grup oranı %37,5 olarak bulunmuştur [15,16].

İlgili makamlarca ceza sorumluluğunun olup olmadığının sorgulandığı TCK32/1 ve 32/2 kapsamında incelemenin yapıldığı bir çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmada %33,1'inin ceza sorumluluğunun tam olduğuna, diğerlerinin ise ceza sorumluluğunun kısmen ya da tamamen bozulduğuna karar verilmiş bizim çalışmamızda ceza sorumluluğu tam %7,65, kısmen yada tam bozulmanın görüldüğü %12,03 olarak bulunmuştur [17]. Geliş sebebi diğer oranların karşılaştırılabileceği çalışma bulunmamaktadır.

Çalışmadaki tüm olgular suç dağılımı açısından değerlendirildiğinde en yüksek oranda fiziksel saldırı (darp, şiddet, bıçakla yaralama, adam öldürme gibi) %9,42 bulunmakta iken madde kullanım suçu %0,5 olarak bulunmuştur. Literatürde madde kullanım ilişkisi ile ilgili yapılan bir çalışmada %39,8 ile en çok madde yakalatma tespit edilmiştir bu durumu işlenen suçun doğrudan madde kullanımı ile ilişkilendirilebileceğini belirtmişlerdir [18]. Suç dağılımın geneline bakıldığında benzer özellik gösteren bir çalışmada ceza sorumluluğu olmayan psikotik grubun adam öldürme ve yaralama gibi ağır şiddet suçlarını daha fazla işlediklerini ve bununla birlikte madde kullanım bozukluğu yaygınlığının yüksek olmadığı bildirilmiştir [19,20].

SONUÇ

Psikiyatrik tanı, beraberinde alkol-madde bağımlılığı, düzenli ve devamlı ilaç kullanılmaması kötüye giden ruhsal durum, eğitim düzeyi sosyoekonomik yapı gibi birçok etken şiddeti tetikleyen unsurlar içerisinde sayılabilir. Ruhsal durumun suç işlemedeki etkinliği oldukça yüksektir. Ağır travmatik rahatsızlık, fizyolojik ve patolojik bozukluklar gibi organik etmenler kişinin karar verme mekanizması üzerinde çok etkilidir. Bu sebeple ruhsal durum muayenesi kişinin suç karşısında ceza yükümlülüğünü sorgulatmaktadır. Gerek suç işleyen gerekse mağdur açısından bu sorumluluk çok büyük önem arz etmektedir. Toplum temelli uygulamalarda verilecek herhangi bir karar geri dönüşü mümkün olmayan sonuçlar doğurabilmektedir. Bu çalışma suç ve ceza ikilisinin, sebep ve sonuç durumları açısından bir çıkarım yapmayı

hedeflemiştir. Şiddet içerikli suçların ağırlıklı olduğu durumlarda yoğun olarak psikiyatrik rahatsızlıkların eşlik ettiği, ceza sorumluluğu kapsamında çok azının ceza sorumluluğunun olmadığı ve yoğun olarak geçmiş işlenen suçlar kapsamında hakkında süreli kontrol kararı verilen vakaların takip edildiği, bu takiplerin suçun tekrarlanmaması için oldukça önemli olduğu sonucuna varılmıştır. Literatürde bu kapsamda yapılmış yeterince çalışma olmayışı bazı oranların karşılaştırılmasında kısıtlılığa sebep olmuş bu durum çalışmanın eksikliğini göstermiştir, ancak elde edilen oranlar bu alanda çalışmanın azlığı dikkate alınınca literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

ÇIKAR ÇATIŞMASI / FİNANSAL DESTEK BEYANI

Bu yazıdaki hiçbir yazarın herhangi bir çıkar çatışması yoktur. Yazının herhangi bir finansal desteği yoktur.

KAYNAKLAR

1. Ersoy N, Gündoğmuş ÜN, Şehiraltı, M. Türkiye’de Adli Tıp Eğitimin Tarihsel Sürecinde Beş Temel Kaynak (1294-1331). Türkiye Klinikleri Tıp Tarihi Dergisi, 2001; 1: 127-37.
2. Gökçen C, Dursun OB. Bir eğitim hastanesi çocuk psikiyatri birimine gönderilen adli olguların incelenmesi. Düşünen Adam: Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi 2012; 25(3): 238-43.
3. Savrun BM. Türkiye’de adli psikiyatri uygulamaları. Türkiye Klinikleri Psikiyatri Özel Dergisi 2011; 4(1): 60-6.
4. Meran N, Açıklamalı-İçtihatlı 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2007.
5. Biçer Ü, Hancı H. Adli Psikiyatri (Birinci Basamak İçin Adli Tıp Elkitabı) TTB-ATUD. 1999: 147-56.
6. Dinçmen K. Adli Psikiyatri. Birlik Yayınları. İstanbul. 1984; 16-9.
7. Monahan .1: Mental disorder and violent behavior. American Psychologist 1992; 47: 511-2. (doi: 10.1037/0003-066X.47.4.511).
8. Kök AN, Öztürk S, Tunalı I. Yatarak tedavi gören 959 adli vakanın retrospektif değerlendirilmesi. Adli Tıp Dergisi 1992; 8(1-4): 93-8.
9. Altun G, Azmak D, Yılmaz A, Yılmaz G. Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Servisi’ne başvuran adli olguların özellikleri. Adli Tıp Bülteni 1997; 2(2): 62-6. (doi: 10.17986/blm.199722226).
10. Kalenderoğlu A, Yumru M, Selek S, Savaş HA. Gaziantep üniversitesi tıp fakültesi adli psikiyatri birimine gönderilen olguların incelenmesi Nöropsikiyatri Arşivi 2007; 44: 86-90.
11. Kayatekin ZE, Maner F, Abay E, Saygılı S, Şener A. Ruh hastalarında homisidal saldırganlık. Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi 1991; 4: 22-7.
12. Yumru M, Savaş HA, Tutkun H, Herken H, Karasu M, Dülger HE. Gaziantep Üniversitesi’nde adli psikiyatrik açıdan incelenmiş olan olguların değerlendirilmesi: Yüksek oranda alkol madde kullanımı. Anadolu Psikiyatri Dergisi 2005; 6: 30-5.
13. Öztürk O. Ruh Sağlığı ve Bozuklukları (7th ed.), Ankara: Hekimler Yayın Birliği, 1997: 101-4.
14. Belli H, Ozcetin A, Ertem U, ve ark. Perpetrators of homicide with schizophrenia: Sociodemographic characteristics and clinical factors in the eastern region of Turkey. Compr Psychiatry, 2010 Apr; 51(2): 135-41. (doi: 10.1016/j.comppsy.2009.03.006).
15. Öncü F, Soysal H, Uygur N, ve ark. Zorunlu klinik tedavi sonrası yineleyici suç işleyen adli psikiyatri olgularının tanı ve suç niteliği açısından değerlendirilmesi. Düşünen Adam, Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi, 2002a ; 15(3): 132-48.
16. Soysal H, Uygur N. Psikotik Hastaların Öldürme Davranışında Hedef Kitle. Nöropsikiyatri Arşivi, 1993; 30(2): 342-46.
17. Çöpoğlu ÜS, Bülbül F, Koçkaya MH, Alıcı D, ve ark. Adli Psikiyatri Polikliniğinde Değerlendirilen Olguların Psikiyatrik Tanıları, Madde Kullanım Durumları, Sosyodemografik ve Klinik Özellikleri New / Yeni Symposium Journal 2014; 52(1): 1-6
18. Tosun M, Çetin A, Konuk N. Alkol ve madde bağımlılığının adli psikiyatrik yönleri. Türkiye Klinikleri Psikiyatri Özel Dergisi, 2011; 4(1): 81-90.
19. Torrey EF. Violent behavior by individuals with serious mental illness. Hosp and Com Psychiatry, 1994; 45(7): 653-61. (doi: 10.1176/ps.45.7.653).
20. Türkcan S, İncesu C, Canbek Ö, Can Y, Sercan M, Uygur N. 1831 Adli Olgunun Tanı Dağılımı ve Tanı-Suç Bağlantısının Değerlendirilmesi, Düşünen Adam, 2000, 13(3): 132-7.

